

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/796/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412212575
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4412212575.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobkýň: 1/ M. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., B. 8, V. republika a 2/ G.. X. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., J. XX, D. republika L., žalobkyne v 1. a 2. rade obe zast. JUDr. Ernestom Botkom, advokátom so sídlom Nové Zámky, Björnsonova 2, proti žalovaným: 1/ AGROEFEKT spol. s r.o., so sídlom Dvory nad Žitavou, Komenského 6, IČO: 34 123 199, zast. JUDr. Kamilom Bereseckým, advokátom so sídlom Nitra, Farská 33 a 2/ Slovenská republika zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobkýň v 1. a 2. rade a žalovaného v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 05. 08. 2014 č.k. 6C/147/2012-359, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, okrem jeho časti, ktorou bolo určené, že žalobkyne v 1. a 2. rade sú podielovými spoluvlastníkmi každá v 1-ici novovytvorenej parc. registra C č. 834/4 - trvalé trávnaté porasty o výmere 1905 m² podľa geometrického plánu č. 33/12 zo dňa 21. 05. 2012 vyhotoveného geodetom Ing. Mladenom Predným, overeným Správou katastra Nové Zámky dňa 05. 06. 2012 pod č. 515/12, z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že žalobkyne v 1. a 2. rade sú podielovými spoluvlastníkmi a to každá v pomere 1/2-ici k celku nehnuteľností v kat. úz. D. parc. registra C č. 766/40 - orná pôda o výmere 56.506 m², parc. registra C č. 834/4 - trvalé trávnaté porasty o výmere 1905 m², parc. registra C č. 858/7 - zastavaná plocha o výmere 2505 m², parc. registra C č. 858/8 - zastavaná plocha o výmere 146 m², parc. registra C č. 858/9 - zastavaná plocha o výmere 146 m² a parc. registra C č. 858/10 - zastavaná plocha o výmere 146 m², vytvorených geometrickým plánom č. 33/12 zo dňa 21. 05. 2012, vyhotoveným komerčným geodetom Ing. Mladenom Predným, overeným Správou katastra Nové Zámky dňa 05. 06. 2012 pod č. 515/12, ktorý tvorí nedeliteľnú súčasť rozsudku. Žalobkyniam v 1. a 2. rade náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyniam v 1. a 2. rade a R. L. boli rozhodnutím Pozemkového úradu Nové Zámky zo dňa 22. 02. 1997 vydané každej spoluvlastnícky podiel v 1/3-ine k nehnuteľnostiam zapísaným v pkn vložke č. XXX kat. úz. D. ako parc. č. 858/3 - roľa o výmere 59763 m², a to vo výmere 59453 m², pričom táto parcela bola v evidencii nehnuteľností vedená pod č. 766/21 a parc. č. 860 - pastva o výmere 2942 m², z ktorej vydávaná časť predstavovala výmeru 1983 m² a táto parcela bola vedená v evidencii nehnuteľností pod č. 834/1. Podľa LV č. XXXX kat. úz. D. žalobkyne v 1. a 2. rade sú vedené ako podielové spoluvlastníčky každá v 1/2-ici parc. č. 858/3 - orná pôda o výmere 59763 m² a parc. č. 860 - trvalé trávne porasty o výmere 2942 m² s tým, že v poznámkach je uvedené, že hodnovernosť údajov katastra o práve k časti týchto parciel je spochybnená a že vlastnícke právo je evidované aj na LV č. XXXX k časti parc. č. 808/5, na LV č. XXXX k časti parc. č. 766/21, na LV č. XXXX k častiam parciel č. 858/5 a 858/4 a na LV č. XXX k časti parc. č. 834/1. Konštatoval že žalobkyne preukázali naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c/ OSP na určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, pretože hodnovernosť

údajov zapísaných v katastri nehnuteľností o ich vlastníctve je spochybnená, a teda v záujme právnej istoty sa domáhali určenia svojho spoluvlastníctva. Svoje rozhodnutie právne oprel o § 130 ods. 1, § 132 ods. 1 a § 134 ods. 1 až 3 OZ, ako i § 135 ods. 1 OSP a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Poukázal na to, že zámennou zmluvou zo dňa 13. 07. 2001, ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený pod č. V 2267/01 dňa 13. 08. 2001, bola parc. č. 766/21 o výmere 228827 m² zapísaná vo vlastníctve Slovenskej republiky, zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, zamenená za viacero ďalších parciel vo vlastníctve žalovaného v 1. rade, pričom z geometrického plánu č. 33/12 zo dňa 21. 05. 2012, vyhotovenom geodetom Ing. Mladenom Predným vyplýva, že súčasťou parcely č. 766/21 bola aj pôvodná pkn parcela č. 858/3, ktorej časť o výmere 59453 m² bola vydaná žalobkyniam v 1. a 2. rade a R. L.. Rovnako tak z LV č. XXX kat. úz. D., ako i z uvedeného geometrického plánu je zrejmé, že parcela č. 834/1 o výmere 3709 m² sa z časti prekrýva s pôvodnou pkn parcelou č. 860, z ktorej časť o výmere 1983 m² bola vydaná žalobkyniam v 1. a 2. rade a R. L. a že táto je vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe žalovaného v 2. rade v celosti a že geometrickým plánom novovytvorené parcely č. 858/7, 858/8, 858/9 a 858/10 doposiaľ nemajú založený list vlastníctva. Ďalej uviedol, že z geometrického plánu č. 46/12 zo dňa 07. 07. 2012, vyhotoveného geodetom Ing. Mladenom Predným vyplýva, že novovytvorená parcela č. 808/6 je súčasťou parcely č. 808/5 - vodná plocha o výmere 1160 m² a je vo vlastníctve Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., Banská Štiavnica, pričom v priebehu konania žalobkyne žalobu voči nemu zobrali späť a uznesením zo dňa 05. 06. 2013 č.k. 6C/147/2012-202 bolo konanie v časti určenia vlastníckeho práva k parcele č. 808/6 zastavené. Argumentoval, že s ohľadom na tieto skutočnosti v záujme právnej istoty žalobkyní v 1. a 2. rade určil ich vlastníctvo k novovytvoreným parcelám č. 858/7, 858/8, 858/9 a 858/10 podľa geometrického plánu č. 33/12, pretože tieto boli nepochybne súčasťou pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. 858/3 a nie sú zapísané na liste vlastníctva. Rovnako tak určil vlastníctvo k novovytvorenej parcele č. 834/1, pretože táto bola súčasťou pôvodnej pkn parcely č. 860 a vlastníctvo k nej je zapísané v prospech žalovaného v 2. rade, ktorý s určením vlastníctva v prospech žalobkyní súhlasil. Žalobe žalobkyní vyhovel aj v časti, týkajúcej sa novovytvorenej parcely č. 766/40, ktorá bola súčasťou pôvodnej pkn parcely č. 858/3, ktorá v súčasnosti tvorí súčasť parcely č. 766/21 o výmere 228827 m² a je vedená na LV č. XXXX kat. úz. D. vo vlastníctve žalovaného v 1. rade v celosti, a ktorú žalovaný v 1. rade nadobudol na základe zámennej zmluvy uzavretej so žalovaným v 2. rade. Pri rozhodovaní o návrhu v tejto časti voči žalovanému v 1. rade mal za to, že tento nadobudol vlastnícke právo k časti parcely č. 766/21, ktorá bola zameraná geometrickým plánom č. 33/12 ako parcela č. 858/3 a ktorá bola podľa rozhodnutia pozemkového úradu vydaná žalobkyniam v 1. a 2. rade a R. L., pričom vychádzal zo zásady obsiahnutej v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. 02. 2010 sp.zn. I. ÚS 50/2010, podľa ktorej „nie je možné uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv ako má sám.“ V tejto súvislosti konštatoval, že za okolnosti, že žalovaný v 1. rade splnil všetky podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, rozhodol v prospech žalobkyní, pretože zámenná zmluva uzavretá medzi žalovanými v 1. a 2. rade bola v časti parc. č. 766/40 absolútne neplatná, keďže táto bola vo vlastníctve žalobkyní, a teda nebola vo vlastníctve štátu tak, ako to bolo uvedené a deklarované v uvedenej zámennej zmluve. O náhrade trov konania rozhodol v intenciách § 150 ods. 1 OSP a v konaní úspešným žalobkyniam nepriznal náhradu trov konania, nakoľko žalovaní v 1. a 2. rade nezapríčinili vznik sporu, ale bola to nesprávna a nedôsledná evidencia nehnuteľností orgánom, ktorý vykonáva správu katastra nehnuteľností a ktorý duplicitne evidoval vlastníctvo žalobkyní a žalovaného v 1. rade k tým istým nehnuteľnostiam. Zohľadnil tiež skutočnosť, že k pochybeniu pri vydávaní parciel č. 858/3 a 860 v rámci reštitúcie došlo aj na strane Pozemkového úradu Nové Zámky, ktorý na základe nesprávnej identifikácie parciel z 02. 06. 1992 schválil dohodu o vydaní nehnuteľností a opomenul brať do úvahy existenciu listov vlastníctva k parcelám, ktoré prekrývali reštituované parcely č. 858/3 a 860.

Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadli žalobkyne v 1. a 2. rade len v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania, domáhajúc sa ním jeho zmeny a priznania im každej náhrady trov prvostupňového konania od žalovaného v 1. rade vo výške 1.465,19 eura a od žalovaného v 2. rade vo výške 371,78 eura na účet ich právneho zástupcu do 3 dní a rovnako tak priznania im aj náhrady trov odvolacieho konania. Nestotožnili sa s názorom prvostupňového súdu, že v danom prípade existovali dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu § 150 ods. 1 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Mali za to, že v tomto smere súd prvého stupňa jednostranne vyhodnotil danú situáciu v prospech oboch žalovaných a nezohľadnil tú skutočnosť, že žalovaný v 1. rade sa aktívne od počiatku bránil v konaní a žalovaný v 2. rade, i keď v podstate uznal oprávnenosť žaloby a skutočnosť, že štát previedol na žalovaného v 1. rade nehnuteľnosti, ktoré v čase prevodu netvorili jeho vlastníctvo, aktívne podporoval žalovaného v 1.

rade svojim právnym názorom, ktorý bol vo svojich dôsledkoch totožný s právnym názorom žalovaného v 1. rade. Obaja žalovaní napriek deklarovaným skutočnostiam tak neuznali ich nároky k sporným nehnuteľnostiam a nesnažili sa celú záležitosť vybaviť mimosúdnou cestou, a to i napriek úsiliu ich právneho zástupcu doriešiť vec k spokojnosti všetkých účastníkov konania aj za cenu kompromisu alebo ústupku z ich strany. S ohľadom na výsledok konania bolo preto pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné postupovať podľa § 142 ods. 1 OSP a priznať im náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok, ako i trovy právneho zastupovania podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Zároveň poskytli i podrobnú špecifikáciu výšky trov právneho zastúpenia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie i žalovaný v 1. rade v zákonom stanovenej lehote, žiadal ho zmeniť a žalobu žalobkyň zamietnuť. Poukázal na to, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní zohľadnil rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 50/2010, ktoré sa skutkovo a právne netýka prejednávanej veci, ale podstata tohto rozhodnutia spočíva v tom, že kúpnu zmluvu uzatváral subjekt, ktorý nemal právnu spôsobilosť, pretože sa jednalo len o výkonný orgán strany a právnu spôsobilosť mala len strana a organizačné zložky mohli konať len v jej mene. Zároveň v ňom bolo citované aj rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 349/2003, v závere ktorého sa poukazuje na to, že dobrá viera je rozhodná iba poťiaľ, pokiaľ je možné priznať účastníkovi všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa tak, ako vyplývajú z ust. § 129 a nasl. OZ. Uviedol, že v danom prípade nadobudol vlastnícke právo od subjektu, ktorý existuje a to na základe zámennej zmluvy, pričom obe zmluvné strany majú a mali právnu subjektivitu a zámenná zmluva nebola nikdy vyhlásená za neplatnú. Navyše nehnuteľnosti, ktoré si zamieňali účastníci tejto zmluvy, existovali právne a skutkovo, a teda nejednalo sa o fiktívny právny úkon. Následne tieto nehnuteľnosti i užíval tým, že ich za odplatu dal do nájmu iným subjektom a k užívaniu nehnuteľností došlo dňom 13. 07. 2001, keď prvá nájomná zmluva bola uzatvorená 02. 10. 2001, ktorý časový posun bol daný tým, že sa jedná o poľnohospodársku pôdu, túto aj reálne prevzal, avšak nájomnú zmluvu uzavrel až v momente, keď reálne nájomca začal pôdu obrábať. Nehnuteľnosti tak užíval dobromyseľne ako svoje vlastné a viac ako 10 rokov, pričom žalobu žalobkyne podali na súd dňa 06. 06. 2012. Opierajúc sa o ust. § 129 a nasl. OZ tvrdil, že mu svedčí aj právny titul vydržania, ktorým nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorý je nespochybniteľný a ktorý nie je v rozpore ani s rozhodnutím ústavného súdu, na ktoré žalobkyne poukázali. Skutočnosť, že sporné nehnuteľnosti už neužíval iba virtuálne, ale aj reálne tak, ako sa v prírode nachádzajú, dával ich do nájmu a platil za ne i príslušné dane, dokladujú i nájomné zmluvy, ktoré do spisu založil, ako i výpoveď svedka W. J. J., G., ako i čestné prehlásenia, ktoré súdu predložil. Záverom poukázal na vyjadrenie žalovaného v 2. rade k žalobe, z ktorého je zrejmé, ako skutkovo došlo k okolnostiam, ktoré majú za následok vytvorenie sporného stavu a najmä na rozsudok NS ČR sp.zn. 22 Cdo 1590/2001, podľa ktorého vydržanie je inštitútom, ktorý hojí vady nadobúdacieho titulu, včítane absolútnej neplatnosti právneho úkonu, na ktorého základe držiteľ právo nadobudol. Argumentačne svoje tvrdenia podporil i poukazom na rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 Cdo 117/94. Uzavrel, že vlastnícke právo nadobudol v súlade so zákonom od existujúceho subjektu, nehnuteľnosti po dobu viac ako 10 rokov dobromyseľne ako svoje vlastné užíval, a preto nie je daný naliehavý právny záujem na určovacom návrhu žalobkyň.

Žalobkyne vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 1. rade navrhli rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej ako skutkovo a právne správny potvrdiť, keď súd prvého stupňa vykonané dokazovanie vyhodnotil objektívne a vyvodil z neho i správny právny záver. Nestotožnili sa s právnym názorom žalovaného v 1. rade o nemožnosti aplikácie citovaného rozhodnutia Ústavného súdu SR na prejednávany prípad, ktorý vzhľadom na to, že vlastnícke právo nadobudol od reálne existujúceho subjektu. Mali za to, že i keď je toto tvrdenie pravdou, z hľadiska podstaty všeobecnej zásady právnej vety vyslovenej v rozhodnutí ústavného súdu to však nie je rozhodujúci argument, pretože jedným z hlavných bodov sporu nebola pochybnosť o právnej a skutkovej existencii subjektu, od ktorého žalovaný v 1. rade sporné nehnuteľnosti nadobudol a túto skutočnosť ani nikdy nenamietali. Podľa ich názoru podstata sporu spočívala v tom, že napriek tomu, že im sporné nehnuteľnosti v rámci reštitúcie boli vydané kompetentným štátnym orgánom, iný štátny orgán bez toho, aby sa aspoň rutinným spôsobom presvedčil o tom, že zamieňa nehnuteľnosti, ktoré v tom čase nemal vo svojom vlastníctve, tieto zamenil so žalovaným v 1. rade. Vyjadrili presvedčenie, že pokiaľ by žalovaný v 2. rade postupoval s náležitou opatrnosťou svedomitého vlastníka a správcu, musel by na takéto pochybenie prísť, a to aj v prípade, že nehnuteľnosti neboli zapísané v katastri nehnuteľností v registri parciel „C“, ale v registri parciel „E“. Rovnako tak i žalovaný v 1. rade mal možnosť si preveriť, či zamieňa svoje nehnuteľnosti za iné nehnuteľnosti toho subjektu, ktorý ich vlastnil, čím je spochybnená deklarovaná

dobromyseľná držba zo strany žalovaného v 1. rade. Tvrdili, že neobstojí ani ďalší argument žalovaného v 1. rade spochybňujúci správnosť rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorý vzhľadom v tom, že zámenná zmluva nebola nikdy vyhlásená za neplatnú a že sa zamieňali nehnuteľnosti, ktoré existovali reálne a aj právne. V tomto smere mali za to, že súd prvého stupňa s ohľadom na stanovisko žalovaného v 1. rade, ako i žalovaného v 2. rade, ako prejudiciálnu otázku správne vyhodnotil, že zámenná zmluva uzatvorená medzi žalovanými v 1. a 2. rade je absolútne neplatná. Navyiac obrana žalovaného v 1. rade, že nehnuteľnosti nadobudol vydržaním, nemá opodstatnenie v prípade, keď niekto súčasne tvrdí, že je vlastníkom sporných nehnuteľností na základe určitého konkrétneho právneho úkonu, v danom prípade na základe zámennej zmluvy, pretože vydržania sa dožaduje spravidla ten subjekt, ktorý nevie preukázať bez akejkoľvek pochybnosti nadobudnutie vlastníckeho práva niektorým z legálnych titulov. Pokiaľ žalovaný v 1. rade sa opiera i o stanoviská Najvyššieho súdu ČR, prezentovali názor, že rozhodnutie Ústavného súdu SR je pre všetky súdy jednoznačne záväzné a aplikovateľné na rozdiel od rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, ktorého územná pôsobnosť u nás je vylúčená a takéto rozhodnutie môže slúžiť len ako ďalší argument v sústave iných podobných rozhodnutí pri vyhodnocovaní nejakej právnej alebo skutkovej otázky. Podotkli, že v prípade zamietnutia žaloby znamenalo by to situáciu, keď príslušný kataster nehnuteľností by naďalej sporné nehnuteľnosti evidoval tak, že tvoria dubiόzne a dvojité vlastníctvo, a preto žalovaný v 1. rade v záujme komplexného doriešenia veci by sa mal domáhať určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vo svoj prospech, čo však neučinil, z čoho vyplýva, že mu vyhovuje súčasný stav právnej neistoty.

Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyň uviedol, že v časti náhrady trov konania súd prvého stupňa dostatočným spôsobom skutkovo odôvodnil svoje rozhodnutie a toto zodpovedá tomu, z akého dôvodu zákonodarca ust. § 150 OSP zaradil do Občianskeho súdneho poriadku. Poukázal tiež na to, že z uvedeného ustanovenia vyplýva, že jeho aplikácia prichádza do úvahy buď z dôvodov okolností danej veci alebo z okolností na strane účastníkov konania, pričom okolnosti na strane účastníkov konania nie sú dané, a preto zostáva jedine okolnosť danej veci. Nestotožnil sa tiež s uplatňovanou výškou trov právneho zastúpenia, keď žalobkyne pri výpočte odmeny za 1 úkon právnej služby vychádzali z ust. § 10 ods. 2 advokátskej tarify. V tejto súvislosti uviedol, že sa nejedná o spor na plnenie, ale o žalobu v zmysle § 80 písm. c/ OSP, a preto advokátska tarifa vo vzťahu k takémuto petitu je upravená v § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky tak, že základnou sadzbou tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby je 1/13-ina výpočtového základu.

Žalovaný v 2. rade vo svojom písomnom vyjadrení sa v plnom rozsahu stotožnil s odvolaním žalovaného v 1. rade voči rozsudku súdu prvého stupňa. Vyhovenie žalobnému návrhu žalobkyň považoval za zmätočné, najmä keď súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku skonštatoval, že žalovaný v 1. rade splnil všetky podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Zdôraznil, že nález Ústavného súdu SR I. ÚS 50/2010, ktorým argumentoval prvostupňový súd, nerieši otázku nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, hoci aj z neplatnej kúpnej zmluvy, čo je prípad žalovaného v 1. rade, a preto nie je možné uvedený judikát aplikovať na súdený prípad. Predmetný nález totiž rieši nemožnosť platného nadobudnutia vlastníckeho práva, hoci aj od dobromyseľného nadobúdateľa na základe neplatného právneho úkonu, čo žiadny z účastníkov konania nespochybňuje. Mal za to, že na daný prípad je potrebné aplikovať súdne rozhodnutia ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva titulom vydržania, čo je iný právny titul, ako nadobudnutie vlastníckeho práva na základe neplatnej kúpnej zmluvy.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolania žalobkyň v 1. a 2. rade a žalovaného v 1. rade bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že pre existenciu dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V tomto konaní sa žalobkyne svojou žalobou voči žalovaným v 1. a 2. rade domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi každá v 1-ici k nehnuteľnostiam v kat. úz. D. a to geometrickým plánom č. 33/12 zo dňa 21. 05. 2012 vyhotoveným Ing. Mladenom Predným, overeným Správou katastra Nové Zámky dňa 05. 06. 2012 pod č. 515/12, novovytvorených parc. č. 766/40 - orná pôda o výmere 56506 m², parc. č. 834/4 - trvalý trávnatý porast o výmere 1905 m², parc. č. 858/7 - zastavaná plocha o výmere 2505 m², parc. č. 858/8 - zastavaná plocha o výmere 146 m², parc. č. 858/9 - zastavaná plocha o výmere 146 m² a parc. č. 858/10 - zastavaná plocha o výmere 146 m². V priebehu konania súd prvého stupňa uznesením zo dňa 13. 09. 2012 č.k. 6C/147/2012-28 pripustil, aby na strane žalovaných ako ďalší účastník vstúpil do konania Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Štiavnica, Radničné

námestie 8 a následne uznesením zo dňa 05. 06. 2013 č.k. 6C/147/2012-202 konanie voči nemu zastavil pre späťvzatie žaloby žalobkyňami. Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa žalobe v celom rozsahu vyhovel, ktorý odvolaním napadol žalovaný v 1. rade, pričom posudzujúc jeho odvolanie podľa jeho obsahu tak učinil len vo vzťahu k hore označeným novovytvoreným parcelám, okrem parc. č. 834/4. Pre absenciu odvolania účastníkov konania vo vzťahu k novovytvorenej parcele č. 834/4 - trvalé trávnaté porasty o výmere 1905 m2 tak rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom tohto odvolacieho konania je len ostatná vyhovujúca časť rozsudku a na ňu nadväzujúci výrok o náhrade trov konania.

Z hľadiska skutkového stavu výsledkami doposiaľ vykonaného dokazovania bolo preukázané a medzi účastníkmi ani nebolo sporné, že dňa 13. 11. 1992 Štátny majetok, š.p. Semerovo ako povinná osoba a M. S., R. L. a M. C. ako oprávnené osoby uzatvorili podľa § 9 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku dohodu o vydaní nehnuteľností, ktoré prešli na štát podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona a to na základe trestného výmeru č. III/1-1505-1952/TK ONV v Nových Zámkoch podľa zák. č. 88/1950 zo dňa 31. 07. 1952 a za ktoré nebola poskytnutá žiadna finančná náhrada. Na základe tejto dohody oprávneným osobám boli vydané nehnuteľnosti v užívaní Štátneho majetku Semerovo v celkovej výmere 90655 m2 a to pozemky zapísané v pkn vložke č. 732 ako parc. č. 858/3 - roľa vo výmere 59763 m2 v užívaní štátneho majetku vo výmere 59453 m2, v pkn vložke č. 733 ako parc. č. 860 - pastva vo výmere 2942 m2 v užívaní štátneho majetku vo výmere 1982 m2, v pkn vložke č. 482 ako parc. č. 750/3 - roľa vo výmere 15910 m2 v užívaní štátneho majetku vo výmere 15910 m2 a v pkn vložke č. 482 ako parc. č. 751/3 - roľa vo výmere 13310 m2 v užívaní štátneho majetku vo výmere 13310 m2. Rozhodnutím Pozemkového úradu Nové Zámky zo dňa 22. 02. 1993 č.j. 784/92/T/I bola predmetná dohoda v súlade s § 9 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. schválená a to na základe výpisov z pozemkovej knihy vydaných Štátnym notárstvom v Nových Zámkoch dňa 03. 05. 1991, ako aj identifikácie parciel vydané strediskom Geodézie Nové Zámky dňa 02. 06. 1992 pod č. 6305/91. Citovaným rozhodnutím pozemkového úradu boli M. S., R. L. a M. C. každej v 1/3-ine vydané nehnuteľnosti v kat. úz. D., okrem iných i pkn parc. č. 858/3 - roľa o výmere 59453 m2 a pkn parc. č. 860 - pastva o výmere 1983 m2 zapísaných v pkn vložke č. 732. Napriek tomu, že rozhodnutím pozemkového úradu bola vydaná len časť pozemnoknižnej parcely č. 858/3 a 860 a podľa identifikácie zo dňa 02. 06. 1992 sa pri pkn parc. č. 858/3 v stave evidencii nehnuteľností uvádza parc. č. 766/21 a 858/7 spolu vo výmere 59453 m2 v užívaní ŠM NP Dubník, parc. č. 808/5 vo výmere 120 m2 v užívaní ŠMS Blava, parc. č. 858/4 vo výmere 110 m2 a parc. č. 858/5 vo výmere 80 m2 v užívaní D. I. a X., rod. Y. a pri pkn parc. č. 860 parc. č. 834/1 vo výmere 1982 m2 v užívaní ŠM NP Dubník a parc. č. 808/5 vo výmere 960 m2 v užívaní ŠMS Blava, vlastnícke právo oprávnených bolo do katastra nehnuteľností zaevidované v roku 1995 na LV č. XXXX, kde do majetkovej podstaty boli zapísané parcely registra „E“ č. 858/3 - orná pôda vo výmere 59763 m2 a parc. č. 860 - trvalé trávne porasty vo výmere 2942 m2, t.j. v celkových výmerách pozemnoknižných parciel. V súčasnosti sú parcely registra „E“ č. 858/3 - orná pôda o výmere 59763 m2 a parc. č. 860 - trvalé trávne porasty vo výmere 2942 m2 zapísané na liste vlastníctva č. XXXX kat. úz. D. na mene žalobkyň v 1. a 2. rade každej v 1-ici s poznámkou, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti k týmto parcelám je spochybnená a vlastnícke právo je evidované aj v LV č. XXX k časti parcely registra C-KN č. 808/5, v LV č. XXXX k časti parcely registra C-KN č. 766/21, v LV č. XXXX k častiam parciel registra C-KN č. 858/5 a 858/4 a v LV č. XXX k časti parcely registra C-KN č. 834/1. Novovytvorené parcely č. 766/40, 858/7, 858/8, 858/9 a 858/10, ktorých určenia spoluvlastníctva sa žalobkyne domáhajú, podľa geometrického plánu Ing. Mladena Predného č. 33/12 zo dňa 21. 05. 2012 vznikli práve z pôvodnej pkn parcely č. 858/3 kat. úz. D.. V tejto súvislosti je tiež potrebné uviesť, že z oznámenia Správy katastra Nové Zámky zo dňa 19. 09. 2011 (č.l. 12-13 spisu) vyplýva, že podľa identifikácie parciel vyhotovenou strediskom Geodézie Nové Zámky zo dňa 18. 07. 1991 č. 1427/91 (v spise sa nenachádza), časť pozemnoknižnej parcely č. 858/3 a 860 boli začlenené do parciel č. 766/21 a 808/5 evidovaných na LV č. XXX vo vlastníctve Československého štátu - Štátneho majetku Mikuláš, n.p. a na LV č. XXX vo vlastníctve Československého štátu - Štátnej melioračnej správy, pobočka Bratislava. List vlastníctva č. XXX kat. úz. D. bol založený v roku 1967 a boli na ňom vedené i parcely registra „C“ č. 766/21 vo výmere 232544 m2 a č. 834/1 vo výmere 18762 m2, ktoré vznikli z pkn parciel zapísaných vo vložke č. 342, ako i časti pkn parciel č. 858/3 a 860 zapísaných vo vložke č. 732 kat. úz. D. a to na mene Československého štátu - ŠM Mikuláš, n.p.. K zmenám vlastníckeho práva k parc. č. 766/21 a č. 834/1 došlo v roku 1992 na základe delimitačného protokolu zo dňa 28. 01. 1992, kedy vlastnícke právo bolo zapísané v prospech Československého štátu - Štátny majetok, š.p. Semerovo a následne v roku 1994, keď zmluvou o prevode privatizovaného majetku podniku ŠM Semerovo, š.p. zo dňa 28. 03. 1994 sa ich vlastníkom stal Slovenský pozemkový fond, pričom v roku 2004 bola vykonaná oprava vlastníka

na Slovenskú republiku v správe Slovenského pozemkového fondu. Na základe zámennej zmluvy č. 4Z-0126-01 uzatvorenej medzi žalovanými v 1. a 2. rade dňa 13. 07. 2001, ktorej predmetom bola i parc. č. 766/21 - orná pôda vo výmere 228827 m² vedená na LV č. XXX v registra „C“ kat. úz. D., vklad ktorej bol povolený Okresným úradom v Nových Zámkoch katastrálnym odborom pod č. V 2267/01 dňa 13. 08. 2001, sa vlastníkom tejto parcely stal žalovaný v 1. rade v celosti, pričom parc. č. 766/21 je v súčasnosti vedená na liste vlastníctva č. XXXX ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape s poznámkou, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti v časti parcely je spochybnená, vlastnícke právo je evidované aj v LV č. XXXX k časti parcely registra E-KN č. 858/3. Niet tak pochyb, že novovytvorené parcely, ktorých určenia vlastníckeho práva sa žalobkyne domáhajú, sú sčasti identické s parc. č. 766/21, ktorá je vo vlastníctve žalovaného v 1. rade a teda, že v evidencii nehnuteľností existuje duplicitný zápis vlastníckeho práva k tej istej časti nehnuteľností v prospech dvoch rozdielnych vlastníkov. Žalobkyne za svoj nadobúdaci titul označili dohodu o vydaní nehnuteľností zo dňa 13. 11. 1992 v spojení s rozhodnutím Pozemkového úradu v Nových Zámkoch zo dňa 22. 02. 1993, naproti tomu žalovaný v 1. rade prioritne zámennú zmluvu zo dňa 13. 07. 2001 a tiež i titul vydržania.

Podľa § 132 ods. 1 OZ, vlastníctvo k veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

Účelom zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948-1989. Tento upravoval práva a povinnosti vlastníkov, pôvodných vlastníkov, užívateľov a nájomcov pôdy, ako aj pôsobnosť štátu pri úprave vlastníckych a užívacích práv k pozemkom (§ 1 ods. 2 zákona). Za oprávnené osoby označoval v § 4 ods. 1 štátneho občana českej a slovenskej federatívnej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. 02. 1948 do 01. 01. 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1 zákona a za povinné osoby štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona nehnuteľnosť držia s výnimkou uvedenou v § 5 ods. 1 zákona.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zák. č. 229/1991 Zb., oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku výroku o prepadnutí majetku, prepadnutí veci alebo zhabaní veci v trestnom konaní, prípadne v trestnom konaní správnom podľa prvých predpisov, ak bol výrok zrušený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb., nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

Dohoda podlieha schváleniu okresným úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní (§ 9 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb.).

Ako už bolo vyššie uvedené, vlastníctvo veci možno nadobudnúť i na základe zmluvy, ktorej všeobecnú úpravu obsahuje ust. § 43 a nasl. OZ a osobitnú úpravu 6 oddiel druhá hlava Občianskeho zákonníka. V prípade, že vlastníctvo je nadobúdané na základe zmluvy, potom sa na takúto zmluvu vzťahuje jedna zo základných zásad súkromného práva a to zásada „nemo at alium plus iuris transfere potest, quam yipse habet“ (nikto nemôže previesť viac práv, než má sám). Táto zásada chráni vlastnícke právo skutočného (pravého) vlastníka. Jej uplatnenie znamená, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nemal a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť (viď uznesenie Ústavného súdu SR z 10. 02. 2010 sp.zn. I. ÚS 50/2010). Aj keď dôsledkom vyplývajúcim z vyššie uvedenej zásady je nemožnosť nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti od nevlastníka, nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov rozhodovacia prax súdov zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka zaručovanú citovanou zásadou možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na

individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe.

Podľa § 134 ods. 1 OZ, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu 3 rokov, ak ide o hnutelnosť a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Citované ustanovenie Občianskeho zákonníka upravuje vydržanie ako osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ide o nadobudnutie vlastníckeho práva na základe inej skutočnosti ustanovenej zákonom. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera (dobromyseľnosť) je podľa platnej právnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti“. Opakom ovládania veci držiteľom je nečinnosť vlastníka. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. V prípade, že zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť, alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci jej oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Okrem spôsobilého predmetu vydržania a spôsobilého subjektu vydržania základnými predpokladmi vydržania sú oprávnená držba a nepretržitosť tejto oprávnenej držby počas celej zákonom ustanovenej doby.

Oprávnená držba popri všeobecných znakoch držby musí spĺňať požiadavku dobrej viery držiteľa, že mu vec patrí. Dobrá viera (ako predpoklad oprávnenej držby) je presvedčením nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Iba samotná detencia k vydržaniu nestačí. Oprávnená držba sa musí opierať o právny titul (formálne nesprávny, neplatný, či domnelý) a súčasne musí byť poctivá v zmysle existencie dobrej viery držiteľa. Dobromyseľnosť teda znamená, že držiteľ je ohľadne existencie svojho práva v omyle. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) účastníka. Treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov, právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje), vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedliteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad.

V danej veci súd prvého stupňa svoj vyhovujúci rozsudok k sporom dotknutým nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom odvolacieho konania, založil na konštatovaní, že novovytvorené parc. č. 858/7, 858/8, 858/9 a 858/10 boli nepochybne súčasťou pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. 858/3, tieto nie sú zapísané na liste vlastníctva, a preto v záujme právnej istoty žalobkyň určil ich podielové spoluvlastníctvo k týmto parcelám. Pokiaľ ide o novovytvorenú parcelu č. 766/40 uviedol, že táto parcela bola súčasťou pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. 858/3 kat. úz. D., v súčasnosti tvorí súčasť parcely č. 766/21, ktorá je vo vlastníctve žalovaného v 1. rade a ktorú tento nadobudol na základe absolútne neplatnej zámennej zmluvy, pretože bola vo vlastníctve žalobkyň a nebola vo vlastníctve štátu, ako to bolo v zámennej zmluve deklarované, s ohľadom na to, že pôvodná pkn parc. č. 858/3 bola rozhodnutím pozemkového úradu vydaná žalobkyniam a R. L.. Za situácie, že žalovaný v 1. rade splnil všetky podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním v zmysle zásady obsiahnutej v rozhodnutí Ústavného súdu SR zo dňa 10. 02. 2010 sp.zn. I. ÚS 50/2010, podľa ktorej nie je možné uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám, i k tejto novovytvorenej parcele určil, že žalobkyne sú i jej podielovými spoluvlastníkmi. V nadväznosti na uvedené odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, odvolací súd uvádza, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na

dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu SR totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia; právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplýva i z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 OSP). Pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP); obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11. Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán, s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07). Za arbitrárný, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok súdu aj v situácii, keď súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (Nález ÚS SR sp.zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Rozsudok súdu prvého stupňa v preskúmvanej časti však vyššie uvedené kritériá a požiadavky na riadne zdôvodnenie rozhodnutia nespĺňa. Je tomu tak najmä z dôvodu, že hoci žalovaný v 1. rade v priebehu konania pred súdom prvého stupňa rozsiahlo argumentoval i k nadobudnutiu svojho vlastníckeho práva k novovytvoreným nehnuteľnostiam titulom vydržania, ktoré námietky následne uplatnil i vo svojom odvolaní, súd prvého stupňa bez akéhokoľvek skutkového či právneho zdôvodnenia len konštatoval, že žalovaný v 1. rade splnil všetky podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Učinil tak napriek tomu, že so zreteľom na obsah žaloby, vyjadrenie účastníkov konania a predovšetkým obranu žalovaného v 1. rade za ťažisko konania v prejednávanej veci treba považovať práve vyriešenie otázky, či boli splnené predpoklady pri posudzovaní podmienok vydržania na strane žalovaného v 1. rade z hľadiska odvolacím súdom zhora predostretej právnej úpravy. Následne súd prvého stupňa i napriek svojej konštatácii, že žalovaný v 1. rade splnil všetky podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva k sporom dotknutým nehnuteľnosťami vydržaním, rozhodol v prospech žalobkyni opierajúc sa o rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 10. 02. 2010 sp.zn. I. ÚS 50/2010. Odvolací súd sa v tomto smere plne stotožňuje s argumentáciou žalovaných, že označené rozhodnutie ústavného súdu rieši otázku nemožnosti nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe absolútne neplatného právneho úkonu, z ktorého dôvodu nemožno uvažovať ani o ochrane vlastníckeho práva, hoci dobromyseľného nadobúdateľa a uprednostniť tak požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Nerieši však otázku nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, ktorá problematika je riešená vo viacerých rozhodnutiach NS SR (napr. sp.zn. 4 Cdo 361/2012, 2 Cdo 207/2005, 4 Cdo 150/2014, 5 Cdo 30/2010, 7 M Cdo 4/2013, 6 Cdo 71/2011), ktorý právny titul je potrebné odlišiť od nadobudnutia vlastníckeho práva na základe neplatnej zmluvy. Odôvodnenie rozsudku je tak nepostačujúce pre posúdenie uplatneného nároku, keď v tomto smere postráda odpoveď na podstatné otázky a námietky účastníkov konania spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Keďže v danom prípade išlo práve o takéto závažné argumenty žalovaného v 1. rade, súd prvého stupňa bol povinný vyporiadať sa s nimi racionálne a logickým spôsobom, čo sa však nestalo. Takýto prístup sa preto javí nielen ako neprípustne

zjednodušujúci, ale najmä ako nezodpovedajúci príslušným ustanoveniam o súdnej ochrane, kam patrí aj zákonná požiadavka na náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolaciemu súdu tak nezostávalo nič iné ako uzavrieť, že nedostatok odôvodnenia rozsudku má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené v § 157 ods. 2 OSP na riadne odôvodnenie rozsudku, ktoré je podstatnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia, v dôsledku čoho je rozsudok prvostupňového súdu nepreskúmateľný. Zo strany prvostupňového súdu sa tak jedná o závažné procesné pochybenie, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva žalovaného v 1. rade na spravodlivý proces a zároveň i k odňatiu mu možnosti konať pred súdom.

I napriek uvedenej vade, ktorej dôsledkom je vždy zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že zásada, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám, sa v súdnej veci evidentne presadí pri posudzovaní platnosti zámennej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanými v 1. a 2. rade vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré boli žalobkyniam, resp. ich právnym predchodcom vydané na základe rozhodnutia Pozemkového úradu v Nových Zámkoch zo dňa 22. 02. 1993 ako predbežnej otázky. Za situácie, že v čase uzatvorenia predmetnej zámennej zmluvy vlastnícke právo k časti C-KN parcely č. 766/21, prekrývajúcou sa s E-KN parcelou č. 858/3, patrilo žalobkyniam, nemohol potom žalovaný v 2. rade ako nevlastník previesť vlastnícke právo k tejto parcele na žalovaného v 1. rade tak, ako to správne uzatvoril i súd prvého stupňa. Reagujúc na námietku žalovaného v 1. rade uvádzanú v jeho odvolaní, že žalobkyne nemajú ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení v zmysle § 80 písm. c/ OSP, odvolací súd tiež dodáva, že podľa § 80 písm. c/ OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Citované zákonné ustanovenie pripúšťa žalobu smerujúcu k určeniu, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je len za podmienky, že na takomto určení je naliehavý právny záujem. Právny záujem ako podmienka úspešnosti žaloby o určenie musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže dosiahnuť odstránenie právnej neistoty (spornosti) a ochranu práv a oprávnených záujmov práve navrhovaným určením. Vo všeobecnosti platí, že ak žaloba na určenie neslúži potrebám praktického života (neistej situácie sa vôbec netýka, lebo ju nerieši) alebo ak má žalobca inú možnosť ako odstrániť vzniknutú neistú situáciu právneho vzťahu účastníkov, nie je takáto žaloba spravidla účelná a procesne prípustná. V niektorých prípadoch možno však najmä so zreteľom na individuálne okolnosti daného právneho vzťahu žalobu na určenie považovať za procesne prípustnú aj napriek existencii možnosti žalobcu domáhať sa ochrany práv inak. Medzi iným ide o prípady reálnosti predpokladu, že požadovaným súdnym určením sa predíde súdnym sporom v ďalších veciach. Určovací žaloba je spravidla prípustná v prípade spornosti v právnych vzťahoch evidovaných katastrom nehnuteľností. Stav spornosti môže byť okrem iného vyvolaný tiež podstatným omylom katastra nehnuteľností pri identifikácii (stotožňovaní) nehnuteľností, ak takáto skutočnosť má za následok vážne problémy vo sfére vlastníckych práv k nehnuteľnostiam zúčastnených osôb, prípadne existenciu duplicitného zápisu, t.j. že určitá nehnuteľnosť, resp. jej časť je zapísaná v prospech dvoch odlišných vlastníkov. O takýto prípad ide i v súdnej veci, keď existencia duplicitného zápisu v katastri nehnuteľností je nepochybne spôsobilá vyvolať neistotu v právnom postavení účastníkov v tomto konaní. Ak totiž novovytvorené parcely, ktorých určenia sa žalobkyne domáhajú, sú v skutočnosti len čiastočne (určitou výmerou) identické s nehnuteľnosťou vlastnícky patriacou žalovaným, ide o sporný stav v právnych vzťahoch evidovaných v katastri nehnuteľností, ktorý musí byť napravený. V opačnom prípade vnáša vážne problémy do sféry vlastníckych práv dotknutých účastníkov, pričom k náprave takéhoto stavu spravidla slúži žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že žalobkyne majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutých častiach zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP). V ďalšom konaní súd prvého stupňa prioritne posúdi otázku vydržania žalovaným v 1. rade sporom dotknutých nehnuteľností a splnenia zákonných predpokladov v zmysle výkladu podaného odvolacím súdom a to na základe dôsledne zisteného skutkového stavu a následne opätovne vo veci rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležitým a zákonu zodpovedajúcim spôsobom odôvodní, vypořádajúc sa v ňom i so všetkými žalovaným v 1. rade uplatnenými námietkami. Zároveň rozhodne i o náhrade trov celého konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.